

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

VARKENSHOEDERSZIEKTE IN NEDERLAND?

In 1933 werd ontdekt, dat er een samenhang bestaat tusschen de in Zwitserland en omgevende landen voorkomende meningitis porcinarum, de varkenshoedersmeningitis, en een ziekte bij varkens. Aanvankelijk heeft men deze ziekte tot de virusziekten gerekend. GSELL (1944) heeft nu bij gevallen bij den mensch in St. Gallen ontdekt, dat men hier te maken heeft met een benigne leptospirosis zonder icterus. Het bloed dier patiënten agglutineerde den leptospirastam „Pomona” uit Australië. De stam kon zoowel uit bloed (2en—5en ziektedag) als uit liquor (5en en 8sten ziektedag) worden geïsoleerd. Het bloed van 67 pCt. der varkens nabij St. Gallen toonde een positieve agglutinatie met dien stam. SCHMIDT kon varkens experimenteel met den stam besmetten en daarna leptospirae in de urine aantoonen. Varkenshoeders worden waarschijnlijk percutaan besmet doordat ze veelal barrevoets (wonden aan de voeten?) in de door geïnfecteerde urine verontreinigde mest loopen. Ook varkensslagers kunnen besmet worden, door contact met besmet bloed of urine.

De ziekte is bij den mensch gekenmerkt door een tweefasisch koortsbeloop, een langere eerste phase met hooge koorts, gepaard met meningismi, en een kortere tweede phase met lagere koorts, gepaard gaande met echte serereuse meningitis. Het beeld zou gelijken op den meningitischen vorm der epidemische poliomyelitis. In verband met hetgeen bij andere leptospiroses bekend is, is er evenwel geen reden waarom de ziekte niet ook zonder meningitis zou kunnen verlopen, dus met een typische temperatuurkromme, zonder icterus en zoo voort, evenals bij de gevallen van de ziekte van WEIL sine icterus. Bij door DURAND c.s. verrichte experimenteele infecties kwam het meningitis-syndroom inderdaad zeer inconstant voor. In Australië althans is bij de leptospirosis Pomona nog geen meningitis waargenomen. De epidemiologie der ziekte komt daar echter niet overeen met die in Zwitserland. Hoe dit zij, de homologie van den Zwitserschen stam met den Australischen kon ik bevestigen.

In verband met een geval van meningitis met duistere aetiologie bij een varkenshoeder, dat zich jaren geleden in de omgeving van Leiden heeft voorgedaan, is het van belang na te gaan of de ziekte ook in Nederland voorkomt (het bloed van 100 slachtvarkens uit het Leidsche abattoir bleek negatief te zijn). Daartoe roep ik vooral de medewerking in van op het platteland practiseerende artsen voor de beantwoording van de volgende vragen:

1e. Hebt U gevallen van meningitis of van onverklaarbare koorts waargenomen bij personen, die met varkens min of meer geregeld in aanraking komen?

2e. Zoo ja, wilt U dan enkele cm³ bloed verzamelen en deze zenden naar Rapenburg 33, Leiden, met mededeeling van gegevens over den patiënt en met opgave van diens adres. Een onderzoek bij de varkens in zijn omgeving kan dan volgen.

Tenslotte verzoek ik dringend het Laboratorium voor Hygiëne, Bacteriologie en Tropische Hygiëne te Leiden of het zusterinstituut voor Tropische Hygiëne te Amsterdam te waarschuwen, wanneer zich een nieuw geval voordoet, opdat getracht kan worden den verwekker in de eerste dagen der ziekte te isoleren.

Leiden, Rapenburg 33 (tel. 21997)

P. H. VAN THIEL

DE OORZAAK VAN SLAPELOOSHEID.

Naar aanleiding van het referaat van dr. H. J. VIERSMA in het N.T.v.G. van 27 April 1946 over een artikel van WHEELER en WHITE (*J.A.M.A.* 129, 1158, 1945) betreffende de oorzaak van slapeloosheid tengevolge van linkszijdige decompensatio cordis, zou ik willen opmerken, dat SCHERF in 1938 (*Klinik und Therapie der Herzkrankheiten*) geschreven heeft, dat naar zijn meening de oorzaak van de slapeloosheid vaak gezocht moet worden in het syndroom van CHEYNE-STOKES, dat soms geen subjectieve dyspnoe geeft en dan pas ontdekt wordt, als de patiënt in rust (of in slaap) wordt geobserveerd. Daar het ver-

schijnsel van CHEYNE-STOKES (alweert volgens SCHERF) bij hartpatiënten op een decompensatie van den linker ventrikel wijst, vooral bij jeugdige personen, ligt de behandeling van deze slapeloosheid voor de hand. Ik heb daarom in zulke gevallen steeds een zetpil met 0.5 g euphylline voorgeschreven en in de gevallen, die ik waarnam, steeds met verbluffend resultaat. Daarbij aansluitend natuurlijk de gewone behandeling van de decompensatie met digitalis, zoutloos dicet enz., maar daar deze decompensatie gewoonlijk niet na de eerste doses digitalis is opgeheven, ben ik overtuigd, dat de slapeloosheid het best bestreden kan worden met euphylline of een ander theophylline-praeparaat.

Nijverdal 1 Mei 1946

H. SMIT

BERICHTEN

BRIEFWISSELING

De eenigszins ruimere mate, waarin we thans over papier kunnen beschikken, stelt ons in de gelegenheid van tijd tot tijd een stuk op te nemen boven de vastgestelde limiet.

Wij leggen er echter bij onze schrijvers den nadruk op, dat als vaste regel de limiet van drie bladzijden druks voorloopig gehandhaafd blijft. Wij hopen, dat deze straffe maatregel binnen niet te langen tijd zal kunnen worden opgeheven. REDACTIE

BUITENLAND

BELGIË. — NIEUWE TIJDSCHRIFTEN. De eerste nummers der *Acta Chirurgica Belgica*, *Acta Orthopaedica Belgica* en *Acta Physio-Therapeutica et Rheumatologica Belgica* zijn verschenen als voortzettingen van voor den oorlog bestaande tijdschriften. De uitgaven houden verband met die der *Acta Medica Belgica*, van welke reeds in een vroeger bericht melding werd gemaakt (*Bruux. méd.* 1946, blz. 207).

— VLAAMSCH NATUUR- EN GENEESKUNDIG CONGRES. De vereniging „Het Vlaamsch Natuur- en Geneeskundig Congres”, gevestigd te Gent, heeft besloten haar werkzaamheden te hervatten (*Belg. Tijdschr. v. Gen.* 1946, blz. 212).

DENEMARKEN. — EEN PENICILLINEFABRIEK. De chemische fabriek LÖVENS heeft besloten tot de bereiding van een hoeveelheid penicilline, voldoende om de behoefte van het land te dekken (*Bruux. méd.* 1946, blz. 254).

DUITSCHLAND. — DE GEZONDHEIDSTOESTAND TE BERLIJN. In de *British medical Journal* (1946, blz. 423) rapporteeren HORSBURGH en RAEBURN over het gezondheidsvraagstuk te Berlijn. Bij de aankomst der Engelschen waren er 3111 belangrijke beschadigingen van de hoofdbuizen der waterleiding, zoodat het waterverlies buitengewoon groot was; slechts een vijfde deel van het rioolwater bereikte zijn bestemming. Tusschen 12 Juli 1945 en 12 Januari 1946 werden 12740 gevallen van buiktyphus bekend; in diezelfde periode heerschte er een FLEXNER-epidemie met de ongewoon hooge letaliteit van 28 pCt. De uitbreiding van vlektyphus was niet ernstig; D.D.T. bleek van goede werking. De onvoldoende voeding en de verlatenheid van vele vrouwen deed de prostitutie, en daarmee de geslachtsziekten, toenemen. Een „vice-squad” van de Britsche militaire politie werkte met de Duitse politie samen om bronnen van infectie op te sporen, ook door middel van razzia's op de „black spots”. Ten aanzien van de voedseldistributie werd een stelsel van 5 klassen ontworpen; de arbeiders met zwaar werk ontvingen 2443 caloricën, de niet-werkers („death-class”) 1500.

FRANKRIJK. — DE KLEINZON VAN PASTEUR LID DER ACADEMIE FRANÇAISE. Professor PASTEUR VALLÉRY-RADOT is toegetreden tot den kring der onsterfelijken. Zijn discours de réception werd beantwoord door den letterkundige GEORGE DUHAMEL, die de bevoegdheid van arts heeft (*Bruux. méd.* 1946, blz. 255).

— SYSTEMATISCHE OPSPORING VAN TUBERCULOSE BIJ SCHOOLKINDEREN. Te Lyon heeft men bij 23000 schoolkinderen elk half jaar de tuberculineproef gedaan tot dat deze van negatief positief is geworden. Dan brengt men de kinderen voor het Röntgenschermbild en tracht de bron van besmetting op te sporen (*Presse méd.*, 1946, blz. 6).